

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VIỆN DÂN TỘC HỌC

**MỘT SỐ VẤN ĐỀ DÂN TỘC TRONG PHÁT TRIỂN
KINH TẾ - XÃ HỘI VÀ ĐẢM BẢO AN NINH,
CHÍNH TRỊ Ở NƯỚC TA HIỆN NAY**
(KỶ YẾU HỘI THẢO DÂN TỘC HỌC QUỐC GIA NĂM 2024)

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC XÃ HỘI

TỔ CHỨC BẢN THẢO

PGS.TS. NGUYỄN VĂN MINH (Chủ trì)

PGS.TS. NGUYỄN THỊ THANH BÌNH

TS. TRẦN THỊ MAI LAN

TS. HOÀNG PHƯƠNG MAI

TS. LÝ HÀNH SƠN

TS. TRẦN HỒNG THU

TS. PHẠM THỊ CẨM VÂN

ThS. VŨ QUỲNH LÊ

ThS. PHAN THỊ THÙY

MỤC LỤC

Lời cảm ơn 13

PHẦN I.

CÁC VẤN ĐỀ CHUNG VÀ CHÍNH SÁCH DÂN TỘC

- ❖ Những nhân tố ảnh hưởng đến hòa hợp tộc người trong xã hội đa văn hóa ở một số nước trên thế giới 17
PGS.TS. Nguyễn Thị Thanh Bình
- ❖ Khái niệm “Hòa hợp dân tộc” trong xây dựng chính sách dân tộc ở Trung Quốc 35
TS. Lê Ngọc Huynh
- ❖ Đoàn kết tôn giáo - nhân tố quan trọng trong hòa hợp dân tộc ở nước ta 57
TS. Lê Đức Hạnh
- ❖ Hòa hợp trong đa dạng giữa các nhóm tộc người - tôn giáo trong cộng đồng cư dân ven biển Việt Nam 79
TS. Trần Minh Hằng
- ❖ Tư tưởng Hồ Chí Minh về đại đoàn kết toàn dân tộc 105
TS. Nguyễn Trung Kiên
- ❖ Phát huy truyền thống, sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc trong bảo vệ tổ quốc Việt Nam hiện nay 118
TS. Nguyễn Xuân Đại
- ❖ Quan hệ tộc người dưới tác động của chính sách dân tộc: một số vấn đề đặt ra và giải pháp 131
PGS.TS. Nguyễn Văn Mạnh

- ❖ Quan hệ nội tộc người ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc: một số vấn đề đặt ra và giải pháp 143
TS. Nguyễn Thị Tám
- ❖ Cộng đồng người Chăm Ahiér/Bàlamôn: những tương tác nội tộc người và liên tộc người ở hai tỉnh Ninh Thuận và Bình Thuận 163
ThS. Đồng Thành Danh
CN. Huỳnh Hồng Thu Thanh
- ❖ Quan hệ nội tộc người của cộng đồng Chăm Awal từ góc độ tôn giáo 174
ThS. Đạo Nguyên Tĩnh
ThS. Đồng Thành Danh
- ❖ Quan hệ tộc người Khơ-me liên biên giới ở tỉnh An Giang hiện nay 193
ThS. Phạm Trần Quỳnh Mai
- ❖ Quan hệ xuyên biên giới của cộng đồng người Khơ-me ở tỉnh Tây Ninh với người đồng tộc giáp biên phía Campuchia 212
TS. Lý Văn Ngoan
ThS. Lê Minh Hiếu
- ❖ Một số vấn đề về dân tộc trong bảo đảm an ninh, trật tự ở Việt Nam hiện nay 225
PGS.TS. Nguyễn Thị Phương Thủy
- ❖ Phát triển kinh tế - xã hội đồng bào dân tộc thiểu số gắn với đảm bảo an ninh, chính trị vùng Tây Nam Bộ hiện nay 241
ThS. Phạm Văn Chiêu

- ❖ Phát huy vai trò của người có uy tín trong bảo đảm an ninh, trật tự vùng đồng bào dân tộc thiểu số 261
Trung tướng PGS.TS. Trần Vi Dân
- ❖ Phát huy vai trò của trí thức, sư sãi người Khơ-me trong công tác đảm bảo an ninh, trật tự vùng Tây Nam Bộ 275
TS. Nguyễn Tiến Dũng
- ❖ Chiêu bài lợi dụng quyền dân tộc tự quyết để kích động ly khai dân tộc ở Việt Nam hiện nay 293
TS. Trần Việt Hưng
ThS. Trần Ngọc Ngân
- ❖ Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ công an người dân tộc thiểu số góp phần bảo đảm an ninh, trật tự vùng dân tộc thiểu số hiện nay 305
TS. Trịnh Thanh Mai
ThS. Nguyễn Thị Thủy
- ❖ Góp phần đấu tranh, phản bác luận điểm Việt Nam không phát triển giáo dục, không bảo tồn ngôn ngữ, chữ viết các dân tộc thiểu số 317
PGS.TS. Bùi Minh Đạo
- ❖ Thực trạng và kinh nghiệm giải quyết những vấn đề cơ bản, cấp bách ở vùng dân tộc thiểu số và miền núi hiện nay 330
PGS.TS. Phạm Thanh Giang
- ❖ Người Hoa ở Thành phố Hồ Chí Minh: lịch sử định cư và thực trạng kinh tế - xã hội hiện nay 345
TS. Mai Thùy Anh

- ❖ “Sự kiến tạo” dân tộc: tộc người và các nhóm địa phương nhìn từ dân tộc Thổ 364

TS. Bùi Minh Hòa

- ❖ Chính sách dân tộc của Đảng và Nhà nước Việt Nam thời kỳ Đổi mới: vấn đề đặt ra và khuyến nghị 387

TS. Vũ Trường Giang

- ❖ Chính sách đối với các dân tộc thiểu số của Trung Quốc và Việt Nam trong bối cảnh hiện nay 408

TS. Lý Việt Trường

PHẦN II.

CÁC VẤN ĐỀ VỀ KINH TẾ - XÃ HỘI - MÔI TRƯỜNG

- ❖ Phát triển sinh kế tộc người ở vùng biên giới Việt Nam - Lào tại tỉnh Quảng Nam: một số vấn đề đặt ra và khuyến nghị chính sách 429

TS. Trần Hồng Thu

- ❖ Phát triển kinh tế - xã hội ở dân tộc Chăm hiện nay 458

TS. Phú Văn Hân

- ❖ Tác động của “hàng rào” do Trung Quốc xây dựng dọc biên giới Việt Nam - Trung Quốc đến hoạt động sinh kế của các dân tộc thiểu số tại khu vực biên giới tỉnh Hà Giang hiện nay 480

ThS. Tạ Thị Anh

- ❖ Sinh kế của một số tộc người ở huyện Kỳ Sơn, tỉnh Nghệ An 500
PGS.TS. Nguyễn Ngọc Thanh
- ❖ Trồng trọt của các tộc người ở vùng biên giới tỉnh Nghệ An hiện nay 520
ThS. Vũ Đình Mười
- ❖ Khai thác giá trị tri thức bản địa vào phát triển sinh kế bền vững ở người Hmông xã Na Ngoi huyện Kỳ Sơn tỉnh Nghệ An 536
TS. Đặng Thị Như Thương
Hà Thị Thu Hà
- ❖ Phát triển du lịch Halal tại Nam Bộ gắn với giá trị văn hóa Halal của người Chăm 553
ThS. Huỳnh Thanh Tâm
TS. Phú Văn Hân
- ❖ Vấn đề tự quản cộng đồng làng bản của người Dao ở nước ta 569
TS. Lý Hành Sơn
- ❖ Chuyển đổi số y tế ở vùng dân tộc thiểu số tỉnh Tây Ninh: thực trạng và thách thức 594
PGS.TS. Nguyễn Thị Minh Ngọc
- ❖ Lao động nữ nhập cư đối với kinh tế - xã hội Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay 613
TS. Đỗ Cao Phúc

- ❖ Giải quyết việc làm tại chỗ cho thanh niên dân tộc thiểu số ở nước ta: thực trạng và giải pháp 629
TS. Nguyễn Tuấn Anh
- ❖ Xây dựng đội ngũ cán bộ người dân tộc thiểu số: thực trạng và kinh nghiệm 639
TS. Đặng Công Thành
- ❖ Một số vấn đề về chính sách phòng chống thiên tai ở vùng dân tộc thiểu số nước ta 652
TS. Nguyễn Công Thảo
- ❖ Ảnh hưởng do hiện tượng thời tiết cực đoan tới sinh kế của các tộc người thiểu số ở khu vực biên giới tỉnh Nghệ An 664
TS. Phạm Quang Linh
- ❖ Một số yếu tố văn hóa tộc người trong ứng phó với thiên tai của người Bru - Vân Kiều ở khu vực biên giới tỉnh Quảng Bình 678
TS. Phạm Thị Cẩm Vân

PHẦN III.

CÁC VẤN ĐỀ VỀ

VĂN HÓA - TÍN NGƯỠNG - TÔN GIÁO

- ❖ Định hình trang phục sinh hoạt cộng đồng của người Chứt: hành trình đi tìm “tâm căn cước tộc người” trong cộng đồng quốc gia - dân tộc Việt Nam 701
TS. Bùi Thị Bích Lan

- ❖ Giao tiếp văn hóa của một số tộc người thiểu số miền núi phía Bắc - tiếp cận dưới góc độ bảo tồn 717
TS. Võ Mai Phương
- ❖ Một số vấn đề về văn hóa số ở Việt Nam trong bối cảnh toàn cầu hóa 749
ThS. Nguyễn Thị Thu Trang
- ❖ Tự quản trong hoạt động kinh doanh homestay của người Tày ở xã Bản Hồ, thị xã Sa Pa, tỉnh Lào Cai 769
TS. Đặng Thị Oanh
- ❖ Văn hóa tộc người và văn hóa quốc gia trong mối quan hệ đa tộc người ở vùng biên giới hiện nay 789
TS. Trần Thị Mai Lan
- ❖ Hội nghệ nhân dân gian với thực hành nghi lễ của các tộc người ở huyện Hoàng Su Phì, tỉnh Hà Giang 805
PGS.TS. Phạm Văn Dương
- ❖ Âm thực lai ghép với bản sắc âm thực của một số nước trên thế giới và ở Việt Nam 819
PGS.TS. Vương Xuân Tình
- ❖ Tôn giáo ở vùng dân tộc thiểu số - một số vấn đề cần quan tâm 847
PGS.TS. Nguyễn Thanh Xuân
- ❖ Tác động của tôn giáo đến phát triển bền vững các tộc người thiểu số tại chỗ ở khu vực Nam Tây Nguyên hiện nay 863
*PGS.TS. Huỳnh Ngọc Thu
Lê Thị Mỹ Hà*

- ❖ Quá trình du nhập và phát triển Công giáo ở khu vực ven biển tỉnh Bình Thuận 886

TS. Phùng Thị Dự

- ❖ Đôi nét về tín ngưỡng truyền thống và phật giáo trong đời sống các tộc người thiểu số ở khu vực miền núi tỉnh Thanh Hóa 897

PGS.TS. Mai Văn Tùng

- ❖ Nghiên cứu tục thờ Bà Thu Bồn hướng đến phát triển du lịch tâm linh ở huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam 920

TS. Nguyễn Thị Thanh Vân

- ❖ Bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa của người Hoa ở vùng biên giới gắn với phát triển kinh tế - xã hội (điển cứu các miếu Hoa ở tỉnh An Giang) 934

TS. Đào Vĩnh Hợp